Eduskunta
Hallintovaliokunta

HE 162/2021 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Hallitus esittää eduskunnalle, että laajamittaiseen maahantuloon varautumista koskevaa lainsäädäntöä vastaanottolain 12§:n osalta muutetaan niin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille laissa määrätty laajamittaisen maahantulon varautumisen suunnittelua koskeva tehtävä siirretään Maahanmuuttovirastolle. Esitystä on valmisteltu laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja myös ELY-keskusten näkemykset on otettu hyvin huomioon. Sisäministeriölle toimitetuissa lausunnoissa kaikki muut ELY-keskukset kannattivat esitystä, mutta Pohjois-Savon ja Etelä-Savon ELY-keskukset esittivät kantanaan, että yhteistyöryhmät ja niiden perustaminen säilyisivät ELY-keskuksen tehtävänä.

Tavoitteena on selkeyttää valtakunnallisen ja alueellisen varautumisen koordinaatiota ja suunnittelua. Maahanmuuttovirastolla on tehtävään vaadittava vastaanoton ja operatiivisen toiminnan tuntemus, joka muilta toimijoilta puuttuu. Lisäksi tehtävään varattavat henkilöresurssit mahdollistavat varautumisen laajemman kehittämisen. Maahanmuuttovirasto vastaisi kokonaisuudessaan varautumisesta maahantulijoiden vastaanoton järjestämisestä myös laajamittaisen maahantulon tilanteessa. Tilanteen laajuudesta riippuen yhteistyötä tehtäisiin myös EU:n eri toimijoiden ja virastojen kanssa (komissio, EASO ja Frontex), sekä toisten jäsenvaltioiden sekä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa tilanteen vakauttamiseksi. Maahanmuuttovirasto johtaisi alueellisia yhteistyöryhmiä, seuraisi laajemmin muuttoliikkeitä ja tekisi ennakointityötä, järjestäisi valmiusharjoituksia sekä kouluttaisi yhteistyöverkostoja. Maahanmuuttovirastolla on parhaat edellytykset muiden tehtäviensä perusteella vastata myös laajamittaiseen maahantuloon liittyvistä tehtävistä ja heille tulee varata tähän työhön riittävät resurssit.

Varautuminen perustuu kiinteään yhteistyöhön alueellisten toimijoiden kanssa. Erityisesti kuntien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on suuri merkitys sille, miten asioita saadaan vietyä eteenpäin myös laajamittaisen maahantulon tilanteessa. ELY-keskuksilla on hyvä alueellisten toimijoiden tuntemus ja maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden osaaminen omalla

alueellaan. ELY-keskusten osallisuus varautumissuunnitelmien laatimisessa ja alueellisten yhteistyöryhmien toiminnassa onkin luontevaa, ja tärkeää säilyttää myös jatkossa. Maahanmuuttoviraston tulee jatkossa huolehtia erityisesti siitä, että yhteistyöryhmät toimivat aktiivisesti ja alueellinen tilannekuva välittyy hyvän tiedotuksen avulla kaikille toimijoille oikea-aikaisesti.

Esityksessä on todettu, että kuntia ei voida velvoittaa perustamaan vastaanotto- ja järjestelykeskuksia, koska kunnilla on laaja itsehallinto. Nyt esitetty lakiteksti on muotoiltu siten, että Maahanmuuttovirasto ohjaa muiden viranomaisten ja toimijoiden varautumista vastaanoton järjestämisessä. Muotoilu saattaa olla ongelmallinen, koska Maahanmuuttovirastolla ei ole organisatorista ohjaussuhdetta suhteessa muihin viranomaisiin. Lakiteksti tulisi muotoilla siten, että siinä korostetaan tavoitteiden saavuttamista yhteistyön ja työn koordinoinnin avulla.

Yksikön päällikkö Jarkko Tonttila

Maahanmuuttopäällikkö Jaana Suokonautio

Tämä asiakirja KEHA/5655/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/5655/2021 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Tonttila Jarkko 25.10.2021 10:23

Esittelijä Suokonautio Jaana 25.10.2021 09:38